

Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України
(ЦДАМЛМ України)

ФОНД № 523
ГРАБОВСЬКИЙ ЛЕОНІД ОЛЕКСАНДРОВИЧ
1935 р. народж.
український композитор і громадський діяч

Опис № 1
справ постійного зберігання
за 1963–2014 рр.
(крайні дати справ)

Київ 2024

ЗМІСТ

Назви розділів опису	№№ арк. опису	№№ од.зб.
Передмова	3–6	
Іменний покажчик	7	
I. Творчі документи Грабовського Л. О.	8–11	1–9
Додаток № 1 – список аудіовізуальних документів	12	

ПЕРЕДМОВА

Грабовський Леонід Олександрович – композитор, музикознавець, один із лідерів групи «Київський авангард», член Національної спілки композиторів України, дійсний академік Академії мистецтв України, народився 28 січня 1935 року в Києві. Батько композитора був скрипалем, грав в оркестрі Оперного театру, Оркестрі радіокомітету і струнному квартеті ім. Червоної армії при Будинку офіцерів. Мама була співачкою. У 1937 році, коли Леоніду було всього 2 роки, батька заарештували й майже відразу розстріляли; окрім нього заарештували також багатьох його родичів. П'ятирічним Леонід вступив до музичної школи навчатись гри на скрипці, де провчився тільки до травня 1941 року, оскільки у зв'язку з Другою світовою війною школа перестала діяти. Після війни продовжував навчатися самостійно, а з 1951 року починає брати приватні уроки, паралельно вивчаючи економіку в Київському університеті (1951–1956). У 1954 році вступив на композиторський факультет Київської консерваторії, де навчався в класі професора Ревуцького Л. М. (1954–1956), а згодом – у професора Лятошинського Б. М. У 1959 році закінчив консерваторію. Його дипломний твір, «Чотири українські народні пісні» для хору й оркестру, отримав I премію на Всесоюзному конкурсі молодих композиторів. Після закінчення аспірантури у 1962 році, протягом 1966–1969 років викладав теорію й композицію в Київській консерваторії.

На початку 1960-х років Грабовський Л. О. разом із Сильвестровим В. В., Годзяцьким В. О., Загорцевим В. М., Губою В. П., Блажковим І. І. та іншими сформували групу музикантів, пізніше названу «Київським авангардом», яка, використовуючи здобутки творчості Шенберга А., Бартока Б., Стравінського І. Ф., а згодом новітні пошуки Лютославського В., Вареза Е., Ксенакіса Я. – творила нове тло української сучасної музики. Згодом, за допомогою випадкових чисел розвинув власну методику алгоритмічного komponування, що досягла вершини в «Concerto misterioso» (1977, пам'яті Білокур К. В.). У 1970 році разом із Годзяцьким В. О., Сильвестровим В. В. і Блажковим І. І. вчинив акцію протесту проти політичних переслідувань

композиторів-авангардистів у СРСР, після чого був виключений зі Спілки композиторів України (поновлений 1974 року).

У 1970-х роках Грабовський Л. О. працював як вільний композитор у Києві, зокрема у жанрах театральної та кіномузики. Серед фільмів, до яких він писав музику (загалом 11 художніх та ще ряд науково-популярних фільмів), – «Криниця для спраглих» (1965), «Вечір на Івана Купала» (1968), «Острів Вовчий» (1969), «Людина, яка вміла робити дива» (1969, мультфільм), «В'язні Бомона» (1970), «Осяяння» (1971), «Дріб» (1972, мультфільм), «У світі пернатих» (1974, мультфільм), «Мріяти і жити» (1974), «Так тримати!» (1975, мультфільм), «Тяп-ляп» (1977, мультфільм), «Спокута чужих гріхів» (1978), «Червоне поле» (1980) та ін.

У 1981 році поїхав з України до Москви, де працював вільним композитором, перекладачем та редактором часопису «Советская музыка» (нині «Музыкальная академия»). Втім, Грабовський Л. О. вважав проживання в Москві «безперспективним» і шукав способів виїхати на Захід. Спочатку Грабовський Л. О. думав про те, щоб виїхати до Польщі, де відбувався фестиваль «Варшавська осінь», але зробити це не вдалося. Проте, у 1989 році, на запрошення Українського Музичного Товариства, композитор переїхав до США. До жовтня 1990 року жив у Бостоні, після чого переїхав до Нью-Йорка, де був композитором-резидентом при Українському Інституті Америки. У 1992 відбувся його авторський концерт у Лінкольн-центрі. В еміграції Грабовський Л. О. працює як композитор та церковний органіст, виступає з лекціями про нову українську музику, співпрацює з нью-йоркським ансамблем сучасної музики «Контінуум», звертає посилену увагу до українського національного підґрунтя власної творчості – кантата «Темпере мортем» (1991, на слова Сквороди Г. С.), симфонічна поема «Ворзель» (1992, пам'яті Лятошинського Б. М.), вивчає комп'ютерні музичні технології, зокрема Common Lisp.

Основні твори: опери «Ведмідь» (1963) і «Пропозиція» (1964; обидві – власні лібрето за однойменними водевілями Чехова А. П.); для симфонічного

оркестру – «Чотири українські народні пісні» (1959, присвячена Ревуцькому Л. М.), «Симфонічні фрески» (1961, за мотивами малюнків Пророкова Б. І. із серії «Це не повинно повторитися»), «Гомеоморфія IV» (1970), симфонічна-легенда «Вечір на Івана Купала» (1976, за повістю Гоголя М. В.), симфонічна елегія «Ворзель» (1992, пам'яті Лятошинського Б. М.); камерно-інструментальні – «Гомеоморфії I–III» для фортепіано (1968–1969), «Візерунки» для гобоя, альту й арфи (1969), «Глас I» для віолончелі (1990), «Глас II» для бас-кларнета (1994, пам'яті Шостаковича Д. Д.).

Основні праці: О моем учителе // Сов. музыка. 1969. № 2; Халтура артистикэ? // Там само. 1988. № 10; Zauber der ukrainischen Musik // Musik. 1989. № 1*.

Документи опису були передані до ЦДАМЛМ України у 2014 та 2021 роках особисто фондоутворювачем. За рішенням Експертно-перевірної комісії архіву-музею (прокол №__ від _____) вони ввійшли до складу фонду № 523 – Документи діячів українського музичного мистецтва. Колекція. У 2024 році документи надійшли на науково-технічне опрацювання, в результаті якого створено опис № 1 за 1963–2014 роки.

Опис нараховує 9 одиниць зберігання (справ) і складається з одного розділу «Творчі документи Грабовського Л. О.» До нього ввійшли: клавіри камерних опер-буфа на 1 дію «Ведмідь» (1963) та «Пропозиція» (1964) за власними лібрето за однойменними водевілями Чехова А. П.; партитури: вокальних творів «Пастелі» на вірші Тичини П. Г. для сопрано, скрипки, альту, віолончелі та контрабасу (1964), «Дві п'єси» для струнного оркестру (1965), «Мала камерна музика № 1» («Piccola musica da camera № 1») для струнних інструментів (15 гравців) (1966, присвячується Київському камерному оркестру та його організатору і керівнику Шароєву А. Г.), «Таємничий концерт»

* Наведено за: Грабовський Л.О. Інтерв'ю кор. газ. «День» // Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України. Ф. 523. Оп. 1. Спр. 9; https://uk.wikipedia.org/wiki/Грабовський_Леонід_Олександрович (дата звернення: 08.04.2024); Грабовський Леонід // Енциклопедія Сучасної України: електрон. версія. URL:<https://esu.com.ua/article-26777> (дата звернення: 08.04.2024); https://uk.wikipedia.org/wiki/Київський_авангард (дата звернення: 08.04.2024).

(«Concerto misterioso») для 9 інструментів (флейта, кларнет, фагот, античні цимбали, клавесин, арфа, скрипка, альт, віолончель) (1977, присвячується пам'яті Білокур К. В.), вокальних творів «І буде так...» («And it will be...») на вірші Воробйова М. для меццо-сопрано, кларнета, скрипки та фортепіано (1993, написано для і присвячено ансамблю «Континуум»); партії для камерного оркестру «Чотири інвенції» [1965].

Остання справа представлена газетною вирізкою з інтерв'ю Грабовського Л. О. кореспонденту газети «День» про Майдан, творчість і світову мистецьку кон'юктуру (2014).

Справи систематизовано за хронологічним принципом.

Усі відомості, що внесені до опису не з самого документа, а з інших джерел, взято в квадратні дужки.

До опису подається науково-довідковий апарат, до якого входять: титульний аркуш; зміст, в якому перераховуються усі складові частини опису; передмова, що складається з історичної довідки про фондоутворювача та його фонд, узагальненої характеристики складу опису, відомостей про структуру опису та анотування документів; іменний покажчик, що включає прізвища та ініціали осіб, які згадуються в описі; список аудіовізуальних документів (додаток № 1), прийнятих разом із документами на державне зберігання до ЦДАМЛМ України.

Фізичний стан документів опису задовільний.

Документи опрацьовано згідно з державними чинними стандартами, структура опису побудована відповідно до нормативно-методичної розробки Держкомархіву України «Робота з документами особового походження» (Київ, 2009).

Головний спеціаліст відділу довідкового
апарату та обліку документів
08.04.2024 р.

Тамара ДУБОВИК

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК**№№ од.зб.**

Білокур К. В.	7
Воробйов М.	8
Тичина П. Г.	3
Чехов А. П.	1, 2
Шароєв А. Г.	6

Затверджено

Рішенням експертно-перевірної
комісії ЦДАМЛМ України

_____2024 р. Протокол № _____

ФОНД № 523**ГРАБОВСЬКИЙ ЛЕОНІД ОЛЕКСАНДРОВИЧ****1935 р. народж.****український композитор і громадський діяч****ОПИС № 1**

справ постійного зберігання

за 1963–2014 рр.

Надходження згідно з актами № 15 від 18.04.2014 р., № 16 від 23.09.2021 р.

№№ з/п	Заголовок справи	Крайні дати документів у справі	Кількість документів у справі	Кількіс ть аркушів у справі	Примітка
1	2	3	4	5	6
I. ТВОРЧІ ДОКУМЕНТИ ГРАБОВСЬКОГО Л. О.					
1	«Ведмідь». Камерна опера-буфа на 1 дію. Ор. 11. Лібрето Грабовського Л. О. за однойменним водевілем Чехова А. П. Клавір. Автограф. Російською мовою. Зброшурований примірник	27 грудня 1963	1	56	

1	2	3	4	5	6
2	<p>«Пропозиція».</p> <p>Камерна опера-буфа на 1 дію. Ор. 12.</p> <p>Лібрето Грабовського Л. О. за однойменним водевілем Чехова А. П.</p> <p>Клавір.</p> <p>Автограф.</p> <p>Російською мовою.</p> <p>Зброшурований примірник</p>	30 березня 1964	1	45	
3	<p>«Пастелі».</p> <p>Вокальні твори на вірші Тичини П. Г. для сопрано, скрипки, альту, віолончелі, контрабасу.</p> <p>Партитура.</p> <p>Автограф.</p> <p>Німецькою, українською мовами.</p> <p>[Ротапринт?]</p>	1964	1	16	
4	<p>«Дві п'єси».</p> <p>Для струнного оркестру («Романс», «Скерцино»).</p> <p>Партитура.</p> <p>Автограф.</p> <p>Російською мовою</p>	1965	1	4	
5	<p>«Чотири інвенції».</p> <p>Для камерного оркестру. Ор. 11а.</p> <p>Партії.</p> <p>Автограф</p>	[1965]	1	19	

1	2	3	4	5	6
6	<p>«Мала камерна музика № 1» («Piccola musica da camera № 1»).</p> <p>Для струнних інструментів (15 гравців).</p> <p>Партитура. Автограф.</p> <p>Італійською, російською мовами.</p> <p>Присвячується Київському камерному оркестру та його організатору і керівнику Шароєву А. Г.</p>	1966	1	26	
7	<p>«Таємничий концерт» («Concerto misterioso»).</p> <p>Для 9 інструментів (флейта, кларнет, фагот, античні цимбали, клавесин, арфа, скрипка, альт, віолончель).</p> <p>Партитура. Варіанти.</p> <p>Автограф.</p> <p>Німецькою, російською мовами.</p> <p>Присвячується пам'яті Білокур К. В.</p>	1977	2	47	
8	<p>«І буде так...» («And it will be...»).</p> <p>Вокальний цикл на вірші Воробйова М. для меццо-сопрано, кларнета, скрипки, фортепіано.</p> <p>Партитура.</p> <p>Автограф, комп'ютерний друк.</p> <p>Англійською, українською мовами.</p> <p>Написано для і присвячено ансамблю «Контінуум»</p>	1993	1	37	

1	2	3	4	5	6
	* * *				
9	«...Жодної підтримки ворогам України». Інтерв'ю кореспонденту газети «День» про Майдан, творчість і світову мистецьку кон'юктуру. Газетна вирізка	24, 25 жовтня 2014	1	1	

В опис № 1 внесено 9 (дев'ять) одиниць зберігання з № 1 по № 9 – 10 (десять) документів на 251 (двохстах п'ятдесяти одному) аркуші.

Опис склала:

головний спеціаліст відділу
довідкового апарату документів
05.04.2024 р.

Тамара ДУБОВИК

Прийнято на постійне державне зберігання до ЦДАМЛМ України 9 (дев'ять) одиниць зберігання з № 1 по № 9 – 10 (десять) документів на 251 (двохстах п'ятдесяти одному) аркуші.

Документи передала:

головний спеціаліст відділу довідкового
апарату документів
_____2024 р.

Тамара ДУБОВИК

Документи прийняла:

начальник відділу забезпечення
збереженості документів
_____2024 р.

Тетяна СНЄЖКОВА

ДОДАТОК № 1

до опису № 1

фонду № 523

СПИСОК

аудіовізуальних документів, переданих до ЦДАМЛМ України

згідно з актом № 16 від 23.09.2021 р.

№ з/п	Назва, рік	Кількість	Примітки
1	Грабовський Л. О. Система алгоритмічної композиції (System of Algorithmic Composition), 2016. Компакт-диск (CD-R)	1	

Всього до списку внесено 1 (один) аудіовізуальний документ (CD-R).

Список склала:

Тамара ДУБОВИК

головний спеціаліст відділу

довідкового апарату та обліку документів

08.04.2024 р.

Прийнято на постійне державне зберігання до ЦДАМЛМ України 1 (один) аудіовізуальний документ (CD-R).

Документ передала:

головний спеціаліст відділу довідкового

апарату документів

_____ 2024 р.

Тамара ДУБОВИК

Документи прийняла:

начальник відділу забезпечення

збереженості документів

_____ 2024 р.

Тетяна СНЄЖКОВА